

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАРМИНИСТРЛІГІ**

**АЗАМАТТЫҚ ҚОРҒАУ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ**

**МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕЛЕРДІҢ
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ МЕН БАЛАЛАРЫНА АРНАЛҒАН
АЙЫРЫҚША ЖАҒДАЙДА АТҚАРАТЫН
ІС-ҚИМЫЛДАР ЖӨНІНДЕГІ ТӘЖІРИБЕЛІК
КЕНЕСТЕР**

**ПРАКТИЧЕСКИЕ СОВЕТЫ
СОТРУДНИКАМ И ДЕТАМ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬ-
НЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ ПО ДЕЙСТВИЯМ В ЭКСТРЕ-
МАЛЬНЫХ СИТУАЦИЯХ**

Алматы, 2018 ж.

1.МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ҚОРҒАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ МІСЕЛЕЛЕРІ

Мектеп жасына дейінгі балаларды қорғауды ұйымдастыру. Әр түрлі айырықша жағдай пайда болғанда ересек адамдар балаларды қорғауға міндетті – ол біліктілікті және ептілікті қажетт етеді. Балалар үйінде, көшеде және мектепке дейінгі бабалар мекемелерінде жүрген балаларды қорғау жөніндегі ата-аналардың, қызметкерлердің атқаратын жұмыстары. Көлікке отырғызуды ұйымдастыру, жолда және орналастыру орындарында сақталатын ережелер. Қауіпсіз (қала шетіндегі) аймақтарда балаларды қорғау. Паналайтын және қорғанатын орындарды толтыру және олардағы балалар сақтайтын ережелер.

ПДФ – 8, ПДФ – Д, ПДФ – 2Д және КЗД -4, 6 балалар газқағарының құрылымдық ерекшеліктері. Газқағар маскаларын таңдау және қиыстырып жөндеу. Балаға газқағарды, шаңтұтқыш кигізу, матадан жасалған шаң тұтатын бет пердені және мата-дәке таңғышты таңу.

Құтқару жұмыстарын жүргізудің негізгі тәсілдері

Зардап шеккендерді куәлардың айтуы бойынша іздестіру. Адамдармен байланыс жасап, зардап шеккендерді іздеу және алып шығу. Ғимараттардың жоғарғы қабаттарындағы адамдарды құтқару. Төтенше жағдайларда балаларды қорғау мен құтқарудың ерекшеліктері. Өртті сөндіруге қатысу. Құтқару жұмыстарын түнде, қыста және ауа-райы ыстық аудандарда жүргізудің ерекшеліктері. Құтқару жұмыстарын атқаруда сақталатын қауіпсіздік шаралары. Балаларды қорғау ересек адамдардың міндеті.

Өзіне және басқаларға көмек көрсету

Қан кетуді тоқтатудың әдістері мен тәсілдері. Таңудың ережелері және әдістері. Адамның бір жері сынғанда көрсетілетін алғашқы дәрігерлік көмектің ережелері. Шендеуіш немесе қолда бар материалдар арқылы сүйектің сынған жерелерін қозғалтпайын жағдай жасаудың әдісі және тәсілдері (иммобилизация). Күйгенде, есеңгірегенде және талғанда, электр тоғы соққанда алғашқы дәрігерлік көмек көрсетудің тәртібі.

Жасанды тыныс алдыру әдістері. Радиобелсенді затардан зардап

е) Организация защиты персонала дошкольного учреждения, расположенного вблизи химически опасного объекта.

ж) Герметизация помещений дошкольного учреждения.

з) Порядок проведения экстренной эвакуации.

Инструктаж по оказанию само- и взаимопомощи при различного рода травмах и поражениях.

Включая вопросы:

а) Методика обучения работников дошкольного учреждения по оказанию детям первой медицинской помощи.

б) Признаки артериального, венозного и капиллярного кровотечения.

Основные правила и способы остановки кровотечения. Приемы и правила наложения повязок.

в) Первая помощь при переломах, ушибах, вывихах, синдроме длительного сдавливания.

г) Приемы и способы обеспечения неподвижности сломанной кости с применением табельных и подручных средств.

д) Оказание помощи при шоке, поражениях электротоком, обморожении, ожогах.

е) Способы проведения искусственного дыхания и непрямого массажа сердца.

8. Проверить здание на сейсмоустойчивость. Иметь на это документ-паспорт. Решить вопрос сейсмоусиления здания (по необходимости).

9. Систематически организовывать проверки состояния электрооборудования, водопровода, теплосети, газопровода, канализации.

10. Освободить лестничные площадки от различных вещей, снять тяжелые вещи с полок, шкафов, убрать полки над кроватями, закрепить шкафы.

11. Завести журнал контроля травм.

12. Разработать схему оповещения.

13. Заведующей детским учреждением ежеквартально проводить тренировки с детьми и персоналом.

14. Обеспечить каждого средствами индивидуальной защиты.

15. Обеспечить каждого работника памяткой «Порядок оповещения населения при стихийных бедствиях. Действия населения при стихийных бедствиях и катастрофах».

16. Ежемесячно проводить с персоналом занятия по ГЗ в рабочее время по 12-ти часовой программе.

шеккенде, тыныс алу және ас қорыту органдарына радиобелсенді заттар түскен жағдайда өзіне, басқаларға көмек көрсету. КӨУЗ және улы заттардан зардап шеккендерге алғашқы дәрігерлік көмек көрсету. У қайтарғыларды (антидот) жіберу. Дененің ашық жерлерін, киім және аяқ киімді залалсыздандыру.

Бактериалды заттардан зардап шеккенде өзіне және басқаларға көмек көрсету. Толық және ішінара санитарлық өңдеу.

II. МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАР МЕКЕМЕСІ МЕҢГЕРУШІСІНІҢ МІНДЕТТЕРІ

1. Мектепке дейінгі балалар мекемесінің меңгерушісіне:

а) балалар мекемесі үй-жайларының қауіпсіздік және санитарлық жағдайларын (сылақтың, төбенің, терезе жақтауларының, едендердің, баспалдақтардың, су құбырының, канализацияның, ет тартқыштардың, электр пешінің, электр аппаратураларының, электр тоназытқыштарының, электр желдеткіштердің жағдайын) қадағалау;

б) басқарып отырған балалар мекемесінде болған қайғылы жағдайлар мен тағамдық улануларды тексеру;

в) ас үйіне берілетін азық-түліктердің сапасына және тағамның дайындалуымен балаларға берілуіне күнделікті бақылау жүргізу, оның қорытындысын сапасыз өнімдерді тіркейтін арнайы журналға жазу;

г) аудандық қоғамдық денсаулық қорғау және басқа да қадағалау органдары қызметкерлерінің қауіпсіздік техникасы және өндірістік санитария бойынша нұсқаулары мен талаптарын орындау;

д) нұсқау журналына қол қою арқылы, балалар мекемелеріне қайта және жаңадан келген жұмысшыларды техникалық қауіпсіздік және өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулармен таныстыру және балалар мекемелерінің қызметкерлеріне тоқсаныңы бір рет нұсқауларды қайталап (тоқсанның алғашқы айының басында);

е) балалар мекемелерінің қызметкерлерін қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқауларды қамтамасыз ету;

ж) балалар мекемелері қызметкерлерінің қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқауларды орындауын қадағалау міндеттері жүктеледі.

2. Балалар мекемесінің меңгерушісінде балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау мәселесіне байланысты және жұмыстағы қауіпсіздік техникасы жөніндегі барлық құжаттар болуы тиіс, оlosы құжаттарды сақтауға және білуге міндетті.

3. Осы Нұсқаулықта көрсетілмеген балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау және жұмыстағы қауіпсіздік техникасы жөніндегі мәселелерге байланысты барлық жағдайларды балалар мекемелерінің меңгерушісі өзінің ұжымымен біргі отырып әзірлейді де, толықтырулар еңгізеді.

4. Осы Нұсқаулықты бұзған, немесе оның шартын орындауға шаралар қолданбаған тұлғалар қолданыстағы заңнамаға сәйкес жауапқа тартылады.

III. МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ БАЛАЛАР МЕКЕМЕСІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ МІНДЕТТЕРІ

1. Балалар мекемесінің барлық қызметкерлері бала жарақаттанғанда бір жерін сындырып алғанда, күйгенде, уланғанда және тағы басқа жағдайларда қолданатын алғашқы көмек көрсету туралы нұсқаулықты білуге міндетті.

2. Тәрбиешілер, бала бағушылар барлық шұғыл қызметтердің: жедел жәрдем пунктін, кеңес беру, полиция, барлық өртке қарсы қызмет, төтенше жағдайлар жөніндегі бөлімнің телефон нөмірлерін білуге міндетті.

3. Тәрбиешілер балаларды топқа қабылдау кезінде әр баланың даму тарихымен танысып, баланың қандай аурумен ауырғандығын, оның тиісті қалыптан қандай ауытқулары бар екендігін білуі керек. Ол балалармен жұмыс істегенде осы мәселелерді ескеруі тиіс.

4. Тәрбиешілер балалар мекемесіне баланы кімнің алып келетінін және кімнің алы кететінін келісіп алады. Балаларды басқа тұлғаларға сеніп беруге болмайды. Ата-аналар баланы тек тәрбиешінің өзіне табыстауы керек.

5. Кезекші тәрбиеші балаларды басқа тәрбиешіге көзбе-көз өзі тапсыруы қажет. Таңғы сағат 9 – да барлық тәрбиеші өзінің тобындағы бар және келмей қалған балалардың санын дәл біліп, балалар мекемесінің тізіміне келмей қалу себептерін ккрсетіп, толыруы керек.

6. Балалар мекемесі меңгерушісінің рұқсатынсыз тәрбиешінің өз тобындағы балаларды басқа тәрбиешігі немесе бала бағушыға сеніп тапсыруына қатаң тиым салынады.

7. Тәрбиеші өз тобындағы кешке қалатын балаларды, кезекші тәрбиешіге өзі рәсімдеп өткізуі керек. Балалар мекемесіндегі бала бағушы-жинаушы, күзетші балалардың өміріне жауап бермейді.

8. Балалармен жұмыс істеген кезде балалар жазым болмас үшін

длительному сигналу «ВНИМАНИЕ ВСЕМ!» и речевым информациям органов ЧС»

4. Инструктаж по противопожарной защите в дошкольном учреждении. Включая вопросы:

а) Выполнение противопожарных мероприятий.

б) Средства пожаротушения и порядок их использования.

в) Первичные средства пожаротушения: пожарный щит, внутренние пожарные краны, огнетушители.

Правила применения углекислотного и пенного огнетушителя. Правила приведения в действие внутреннего пожарного крана.

г) Использование подручных средств для тушения пожара: вода, песок, кошма, мешковина и др.

д) Правила поведения при пожаре, соблюдение мер безопасности.

е) Отработка последовательности действий при экстренной эвакуации детей из здания дошкольного учреждения при пожаре.

5. Инструктаж по организации и методике проведения сейсмо-тренировок, селе тренировок, тренировок по аварийным ситуациям.

Включая вопросы:

а) Содержание подготовительных мероприятий к тренировке.

б) Содержание приказа заведующей дошкольного учреждения о проведении тренировки.

в) Требования к плану подготовки и проведения тренировки.

г) План - схема этажей здания с указанием маршрутов вывода детей из помещений дошкольного учреждения.

д) Последовательность проведения тренировки.

е) Меры безопасности при проведении тренировки.

ж) Подведение итогов тренировки.

6. Инструктаж «Сильнодействующие ядовитые вещества и их воздействие на организм человека».

Включая вопросы:

а) Краткая характеристика СДЯВ (аммиак, хлор) и их воздействие на организм человека. Предельно допустимые и поражающие концентрации.

б) Меры защиты и оказания первой медицинской помощи.

в) Средства защиты органов дыхания. Порядок изготовления ватно-марлевой повязки, ПТМ - I силами постоянного состава дошкольного учреждения, родителями. Приспособление к использованию целлофанового пакета для этих целей.

г) Порядок надевания средств защиты органов дыхания на детей.

д) Простейшие средства защиты кожи.

дорожного движения.

- Не оставайся на улице с наступлением темноты.
- Не поднимайся в одиночку по темным лестницам
- Ни под каким видом не заходи в чужие квартиры.
- Не заходи в лифт вместе с незнакомым человеком. - Не катайся на перилах.
- Детям без взрослых находиться у воды нельзя.
- Не плавай на самодельных плотках, автомобильных камерах. - Не ходи по льду один, без сопровождения взрослых.
- Не ешь незнакомые фрукты, ягоды, грибы.
- При посещении зоопарка не подходи близко к клеткам с хищными животными.
- Если потерял родителей в незнакомом месте, стой там, где потерял - и тебя найдут.

VI. РЕКОМЕНДУЕМЫЕ ПРЕВЕНТИВНЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ С РАБОТНИКАМИ САМИ ДЕТСКОГО ДО ШКОЛЬНОГО УЧРЕЖДЕНИЯ ПО СНИЖЕНИЮ УЩЕРБА ОТ СТИХИЙНЫХ БЕДСТВИЙ, АВАРИЙ И КАТАСТРОФ

1. Инструктаж «Обязанности взрослых по защите детей»

Включая вопросы:

- а) Забота о защите детей - обязанность взрослого населения.
- б) Способы защиты детей: защита органов дыхания, кожи, действия по предупредительному сигналу «ВНИМАНИЕ ВСЕМ!» и при эвакуации.
- в) Обучение детей в дошкольном учреждении правилам поведения и действиям в чрезвычайных ситуациях.
- г) Содержание памятки для населения о порядке действий при стихийных бедствиях и крупных производственных авариях.

2. Инструктаж «Чрезвычайные ситуации мирного времени»

Включая вопросы:

- а) Характеристика чрезвычайных ситуаций мирного времени. б) Стихийные бедствия как грозные явления природы.
  - Виды стихийных бедствий: землетрясения, наводнения, селевые потоки, оползни, ураганы, снежные заносы, лавины, пожары.
  - в) Производственные аварии и причины их возникновения.
  - г) Крушения на транспорте (катастрофы).
  - д) Оценка возможной обстановки в дошкольном учреждении.
- ### **3. Инструктаж «Способы подачи и порядок действий по предупре-**

оных тәрбиешінің киімінде ине, ілмек, шеге, түйрегіш және т.б. өткір заттар болмауы керек.

9. Тәрбиеші:

- а) ине, түйрегіш және т.б. өткір заттар балалардың қолы жетпейтін жерде сақталуын;
- б) балалар жұмыс істегенде пайдаланатын қайшының ұшы доғал болуын, оларды балалар тек тәрбиешінің бақылауымен, рұқсатымен ғана қолдануын;
- в) дәрі-дәрмектер, залалсыздандырғыш заттар, сіріңкелер жабық шкафта, балалардың қолы жетпейтін жерде сақталуын;
- г) балалардың балалар мекемесінің аумағына шығып кетпеуін, бала өз бетімен шығып кеткен жағдайда, оны іздеуге, тез арада балалар мекемесінің қызметкерлері жіберіліп, сонымен жақын арадағы полиция бөлімшесіне, ата-анасына және мектепке дейінгі тәрбие беру инспекторына хабарлауын қадағалап отыруы тиіс.

10. Серуендету кезінде балаларды тәрбиешінің қадағалауынсыз қалдыруға, балаларды ойнатпай, материалсыз қалдыруға үзілді-кесілді тиым салынады.

11. Тәрбиеші балаларды экскурсияға, қалаға, орманға серуенге алып шығарда олардың санына, қандай аяқ киім кигенге назар аударып, олардың тәртібін қадағалауы керек.

12. Алысқа серуендегенде, тәрбиешімен бірге балалар мекемесінің тағы да бір қызметкері еріп баруы керек. Балалардың серуендейтін, сабақ оқитын жерін алдын-ала балалар мекемесі меңгерушісі мен тәрбиешісі қарап шығады.

13. Тәрбиеші балалармен бірге көшеден өткенде жол тәртібі ережесін қадағалауы, автокөлік көп жүретін көшелермен және өткелдермен өтпеуі және ондай жермен серуендемеуі керек.

14. Темір жол немесе травма жолдарының маңында балаларды серуендеуге, оларды ойнатуға болмайды.

15. Тәрбиешу қандай да бір себептермен балалардың біреуін қалдырған жағдайда ол туралы әкімшілікті хабардар етуі, сонымен бірге ол баланы балалар мекемесінің меңгерушісі тағайындаған басқа бір қызметкердің қарауына қалдыру керек.

16. Тәрбиеші алдын ала экскурсия орындарын қарап, ыңғайлы жағалауды таңдап алғаннан кейін және қасында балаларды бақылайтын екінші адам болғанда ғана, балалармен су қоймаларына, су айдындарына, өзендерге экскурсияға шығуға болады. Судағы жәндіктерді тек тәрбиешінің бақылауымен аулауға болады.

17. Балалардың суға түсуінетүбі тексерілген су айдындарының

орындарында және 25-30 балаға екі ересек адам қарағанда ғана рұқсат етіледі.

18. Балаларды қайықпен жүздіруге рұқсат етілмейді.

19. Жылдың ыстық мерзімінде балалардың басынан күн өтпеу үшін ақ түсті бас киімдер кигізілу керек. Күн ванналарын тек дәрігердің рұқсатымен және оның бақылауымен ғана қабылдауға болады.

20. Тәрбиешілер қыс мезгілінде балалардың жеткілікті түрде киінгендігін тексерулері керек. Серуеннен кейін су болған киімдерді кептіру қажет, бұл жұмысты оның бала бағушы-жинаушы атқару керек.

21. Ұйқтап жатқан балаларды тәрбиешісіз қалдыруға болмайды, тәрбиеші міндетті түрде ұйықтайтын бөлмеде отыру керек. Балалардың ұйқысын міндетті түрде бақылау керек.

22. Тәрбиеші мен бала бағушы өз тобындағы балалардың көңіл-күйі мен денсаулығын күні бойы қадағалау керек, бала ауырған жағдайда медицина қызметкерлеріне хабарлау керек.

23. Тәрбиеші өз тобында суық тиюден болған аурулар мен жұқпалы

24. Учаскеде ойнау кезінде, сондай-ақ балаларды серуенге жинау кезінде және серуеннен қайтқанда тәрбиешілер бір мезгілде екі топтың балаларының бір жерде болмауын қадағалау керек.

25. Мас күйінде келген ата-аналарға балаларды беруге болмайды.

26. Балалар мекемесінің аумағына келушінің тұлғасын куаландыратын куәлігі болмаса және бала бақшаға кіруге құқығы бар құжаты жоқ болса, бейтаныс адамдарды кіргізуге болмайды.

27. Балалар мекемесінде Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі бекіткен санитарлық ережелер қатаң түрде сақталу керек.

28. Тәрбиешілер баламен болған кез-келген жағдайды бала бақшасының әкімшілігіне тез арада хабарлау керек. Қашып кетуді, соғып алуды, жарақаттануды және т.б. жасыру тәртіптік жазалауға тартылады.

29. Балалар мекемесінің барлық қызметкерлері өздерінің денсаулығына көңіл бөлулері керек. Өздерінің жеке ауруларын немесе алған жарақаттарын жасыруға болмайды.

30. Балалар мекемесінде алғашқы көмек көрсетуге арналған дәрі-дәрмектер салынған қобдиша болу керек.

31. Жоғарға топтың балалары өздерінің балалар мекемесінің,

-Если тебе родители доверили ключ от квартиры, не оставляй его в двери, под ковриком, в почтовом ящике.

-Не бери в руки лекарства и опасные вещества (уксусная эссенция, бензин, бытовые химикаты и пр.). их нечаянно можно проглотить или пролить.

-Не играй со спичками, зажигалками - это приводит к пожару.

-Знай, что при пожаре в квартире лучше лечь на пол и ползти к выходу. дышать только через мокрую тряпку.

-Не подходи к газовой плите.

- Не находишься на кухне один при работающей газовой плите.

-Не подходи к розетке, не пытайся воткнуть в нее какие-либо предметы - там высокое напряжение.

- Маленьким детям нельзя находиться на балконе.

- Не балуйся, находясь на балконе, у открытого окна.

Не раскачивайся на стуле.

- Купаться в ванне можно только под присмотром родителей.

- Запомни что нужно делать в первую очередь при землетрясении и знай самые безопасные места в комнате.

- Направляясь гулять во двор. поставь в известность родите лей, где именно ты будешь находиться и с кем.

- Не садись в чужую машину.

-Не разговаривай с незнакомыми людьми, не принимай их приглашения пойти с ними куда бы то ни было.

- Ничего не бери у незнакомых тебе людей.

- Не гуляй один на дороге, где большое движение транспорта. - Переходи улицу только на зеленый свет светофора вместе с другими пешеходами.

- Не ездй в общественном транспорте без родителей.

-Не разводи во дворе костер - это может привести к пожару. Нельзя бросать в костер газовые баллончики, баллончики с аэрозолями.

-Не дразни собак и кошек, они могут напугать, укусить или поцарапать. - Не лазай по деревьям, не ломай веток.

- Не разбивай бутылки и лампочки

-На роликовых коньках катайся только там, где разрешают родители.

-Зимой во дворе надо быть особенно осторожным.

- Не играй близко к стенам дома - на тебя с крыши может упасть сосулька. - Нельзя цепляться за проходящие машины.

- Внимательно запоминай все что говорят тебе родители по дороге в детский сад и домой о правилах поведения на улице, правилах

состоянии и детям младшего возраста.

2. При первых признаках недомогания ребенка его необходимо изолировать

3. Воспитатель обязан соблюдать правила личной гигиены и следить за соблюдением правил личной гигиены детьми.

4. Дезрастворы хранить в затемненных банках с крышками в местах, недоступных детям.

5. Перед включением в электросеть технических средств необходимо проверять целостность изоляции шнура, штепсельной вилки и розетки. Нельзя тянуть руками электропровод из розетки.

6. Шнуры, снятые с прибора, оставлять присоединенными к электрической сети запрещается.

7. При играх детей на улице следить, чтобы дети играли на открытом участке. Участок должен быть чистым, хорошо спланирован. Физкультурные снаряды, скаты с горок, лестницы подъема на горку должны быть исправными.

8. Не допускать игр с открытым пламенем и острыми предметами (пиками, ножами, ножницами, палками и пр.).

9. На прогулку водить детей разрешается только по тротуару, а где его нет - только по левому краю проезжей дороги не более чем в два ряда. Позади и впереди группы должны находиться сопровождающие.

10. Переходить улицу следует в местах, где имеются указатели или линии для пешеходов, на перекрестках. Прежде чем переходить улицу, нужно убедиться в полной безопасности.

11. Воспитатель не должен допускать хождения детей босыми ногами по полу, выводить детей на улицу в неисправной обуви, одежде.

12. Воспитатель и няня должны следить, чтобы одежда детей была повешена в ящик, принадлежащий ребенку, не допускать разбрасывания вещей.

V. ПРАВИЛА БЕЗОПАСНОСТИ ДЛЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Внимание! Детям правила безопасности следует обосновать. Такое объяснение удовлетворит определенный процент детей, которые в противном случае сами захотят выяснить, почему им то или иное запрещают делать:

- Хорошенько запомни свою фамилию, имя, адрес и постарайся запомнить свой домашний телефон

- Знай как зовут твоих родителей.

- Не открывай никому входную дверь, если дома нет родителей.

тұратын үйінің мекен-жайың, көшеде жүру тәртібінің негізгі ережелерін білулері керек.

32. Қызметкерлердің балалар мекемесіне тікелей қатысы жоқ балаларын балалар мекемесінің аумағына кіргізуге болмайды.

33. Балалар мекемелеріне арналған саяжайлар үшін індеттен сақтануға қолайлы жерлер тандауы керек.

34. Ата-аналарымен демалыс кезінде бірге болған балалар үшін саяжайға барар алдында карантинді қатаң түрде сақтаулары керек.

35. Жұқпалы ауруларды жұқтырмау үшін балалар мекемесінен екінші балалар мекемесіне балалар костюмдерін және атрибуттарын уақытша пайдалануға беруге болмайды.

36. Саяжайлардың, балалар мекемелерінің қызметкерлері қайғылы жағдайда немесе балалар және қызмет көрсететін қызметкерлер ауырған жағдайда алғышқы көмек көрсету үшін оқытылып, дайындықтан өткізілуі керек, өрт болған жағдайда балаларды көшіру жоспарын, өрт сөндіргіштерді пайдалану ережелерін білулері керек.

37. Балалар мекемесіндегі өте кішкене балалардың өмірі мен денсаулығы үшін топтарда жұмыс істейтін дәрігер, аға медбике, медбике және бала бағушылар жауап береді.

38. Тәрбиешілердің, медбикелердің және бала бағушылардың балаларды жұмыс уақытында қараусыз қалдыруға құқығы жоқ.

39. Балалардың таза ауадағы, жататын бөлмедегі немесе топтағы ұйқысы тәрбиешінің, медбикенің және бала бағушының бақылауында болуы керек.

40. Тәрбиешілер, медбикелер ойын материалдарын ұқыпты ұстауы керек, балаларға сынық ойыншықтарды, майда заттарды (түймелер, сүйектер, шегелер және т.б.) беруге болмайды.

41. Балалардың өздерін ғана жеке серуенге жіберуге болмайды, олар тек тәрбиешінің қарауымен серуендеуге шығулары керек.

42. Кіші топтың балаларын далаға алып шыққанда оларға ойын материалдарын беру қажет.

43. Интернатты топтардың балалары күндізгі ұйқыдан тұрғаннан соң тәрбиеші дене қызуын өлшеуі қажет.

44. Қыс мезгілінде, аязды күндері тәрбиешілер бала денесінің терісі үсіп қалмау үшін оны бақылап отыруы керек.

IV. МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ МЕКЕМЕЛЕРДІҢ ТӘРБИЕШІЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ БОЙЫНША НҰСҚАУ

1. Тәрбиеші топқа қабылдаған әрбір баланың өмірі мен денсаулығына жеке-дара жауап береді, жарақаттың алдын алу жөніндегі мәселелерге ерекше көңіл бөле отырып, барлық режимді сәттерде балалардың мінез-құлқына бақылау жүргізеді, бала бақшаның үй жайларын (ас болғы, кір жуатын бөлме, медициналық кабинет және т.б.) таныстыру бойынша экскурсияны ұйымдастырғанда, сондай-ақ техникалық оқыту құралдарын (эпидиаскоп, теледидар, күй таспа) пайдаланғанда балалар өмірінің қауіпсіздігін қамтамасыз етеді, балалардың бала бақшаның сыртына шығып кетпеуін қадағалайды, бала өз бетімен шығып кеткен жағдайда ол іздестіруді ұйымдастырып, бұл туралы бала бақшаның әкімшілігіне хабарлайды, ал әкімшілік жақын арадағы полиция бөлімшесіне және ол жөнінде ата-аналарға хабар береді, баланы бала бақшадан алатын адам туралы ата-аналарымен алдын ала келісіп алады. Мас адамдарға және төменгі сынып оқушыларына беруге болмайды.

2. Баланың ауырғандығы жайлы алғашқы белгілер біліне бастағаннан кейін-ақ, ол баланы оқшалау керек.

3. Тәрбиешінің өзі жеке бас тазалығының ережесін сақтауға міндетті және балалардың да осы ережелерді сақтауын қадағалау керек.

4. Залалсыздандырғыш ерітінділерді балалардың қолы жетпейтін жерлерде, қапқағы бар ыдыстарда сақтау қажет.

5. Техникалық аспаптарды электр торабына қосардың алдында электр бауының оқшаулығын, штепселді аша және розетканың бүтіндігін тексеріп алу қажет. Розеткадан электр жетегін қолмен созып тартуға болмайды.

6. Аспаптардан алынған сымдарды электр торабына қосылған қалпында қалдыруға болмайды.

7. Балалар далада ойнағанда олардың арнайы бөлінген учаскеде ойнауын қадағалау керек. Бұл учаске таза, оңтайлы жоспарланған болуы керек. Дене шынықтыру құралдары, сырғанақтар, сырғанаққа шығатын баспалдақтар жөнделген болуы керек.

8. Ашық отты және өткір заттарды (жаңғыш, пышақ, қайшы, таяқ және т.б.) ойында қолдануға болмайды.

случай пожара, уметь обращаться с огнетушителями

37. В группах раннего возраста в детских комбинатах за жизнь и здоровье детей несут ответственность врач, старшая медицинская сестра, медицинские сестры и няни, работающие в группах.

38. Воспитатели, медицинские сестры и няни не имеют права оставлять детей без присмотра ни на минуту в течение всего рабочего дня.

39. Сон детей на воздухе, в спальнях комнатах или группах должен проходить под постоянным контролем воспитателей, медицинских сестер или нянь.

40. Воспитатели, медицинские сестры должны содержать игровые материалы в порядке, не давать детям в пользование сломанные игрушки и мелкие предметы (пуговицы, косточки, гвоздики и т.д.).

41. Категорически запрещается выходить детям на прогулку одним, их должен сопровождать воспитатель.

42. В группах раннего возраста на прогулки детям необходимо выносить игровой материал

43. В интернатных группах воспитатель после дневного сна должен измерять детям температуру.

44. В зимнее время, в морозные дни воспитатели должны следить за состоянием кожных покровов детей в целях предупреждения обморожения.

IV. ИНСТРУКЦИЯ ПО ТЕХНИКЕ БЕЗОПАСНОСТИ ДЛЯ ВОСПИТАТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

1. Воспитатель несет персональную ответственность за охрану жизни и здоровья каждого ребенка, поступающего в группу_ осуществляет наблюдение за поведением детей во всех режимных моментах, обращая особое внимание на профилактику травматизма; обеспечивает безопасность жизни детей при организации ознакомительной экскурсии по помещениям детского сада (пищеблок, прачечная, медицинский кабинет и др.), а также при использовании технических средств обучения (эпидиаскоп, телевизор, проигрыватель), не допускает ухода детей за пределы детского сада, в случае самовольного ухода ребенка немедленно организует его розыск, ставит в известность администрацию детского сада, которая в свою очередь информирует ближайшее отделение полиции и родителей; заранее договаривается с родителями относительно тех лиц, которые могут забирать ребенка из детского сада. Запрещается отпускать детей одних, отдавать лицам в нетрезвом

в случае недомогания ребенка своевременно сообщать медицинским работникам.

23. Воспитатель обязан бороться за то чтобы простудных заболеваний и инфекций в его группе было как можно меньше.

24. Во время игр на участке, а также сбора детей на прогулку и возвращения детей с прогулки воспитатели не должны допускать одновременного скопления двух групп детей.

25. Запрещается отдавать детей родителям, пришедшим в нетрезвом состоянии.

26. Запрещается впускать на территорию детского учреждения неизвестных лиц без предъявления ими документа, удостоверяющего личность посетителя и его права на посещение детского сада.

27. В детских учреждениях должны строго соблюдаться санитарные правила, утвержденные Министерством здравоохранения Республики Казахстан.

28. Воспитатели обязаны о любом случае, произошедшем с ребенком, немедленно доложить администрации детского сада. Сокрытие случаев побега, ушиба, травмы и т.д. несет за собой дисциплинарное наказание.

29. Все работники детского учреждения обязаны заботиться и о своем здоровье. Категорически запрещается скрывать личные заболевания или полученные травмы.

30. В детском учреждении должна быть аптечка с медикаментами для оказания первой помощи.

31. Дети старших групп должны знать адрес своего детского учреждения. адрес местожительства, основные правила поведения на улице.

32. Дети сотрудников, не имеющих прямого отношения к детскому учреждению, на территорию детского учреждения не допускаются.

33. Дачи для детских учреждений должны выбираться в местности, благополучной в эпидемическом отношении.

34. Необходимо строго соблюдать карантин перед выездом на дачу для детей, выезжавших с родителями на время их отпуска.

35. Во избежание заноса инфекции запрещается передача на временное пользование из одного детского учреждения в другое детских костюмов и атрибутов.

36. Работники дачи, детских учреждений должны быть обучены и подготовлены к оказанию первой помощи при несчастном случае или заболеваниях детей и обслуживающего персонала детского учреждения, знать правила пожарной безопасности, план эвакуации детей на

9. Балаларды серуенге шығарғанда тек жолдың жиегімен жүру қажет, олра болмаған жағдайда көлік жүретін жолдың сол жағымен екі қатардан асырмай алып жүруі қажет.

10. Көшеден тек жаяу жүргіншілерге арналған белгі немесе жолақтар бар орындарды, жол қиыстарынан өткен жөн. Қауіпсіздік шараларына толық көз жеткізгеннен кейін ғана көшеден өтуге болады.

11. Тәрбиеші балалардың еденнің үстімен жалаң аяқ жүруіне жол бермеуі тиіс, жыртық аяқ киімдермен көшеге шығаруға болмайды.

12. Тәрбиеші мен бала бағушы балалардың киімдерінің өз жәшіктеріне ілінгендігін бақылар отыруы, киімді шашқызбауы керек.

V. МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ

Назар аударыңыз! Балаларға қауіпсіздік ережесін ұғындыру қажет.

Мұндай түсіндіру жұмыстарын жүргізу, өз бетінше осындай шектеулерді білгісі келетін балалардың белгілі бір пайызының қажетін өтейді. Бұл ережелерге мыналар жатады:

- өзінің аты-жөнін, мекен жайын, үй телефонын жақсылап есінде сақтап ал;

- егер ата-анаң үйде болмаса ешкімге есікті ашушы болма;

- ата-анаң пәтердің кілтін саған тастап кетсе, кілтті есікте, кілемшенің астында, пошта жәшігінде қалдырушы болма;

- қолыңа дәрі-дәрмектер мен қауіпті заттарды (сірке қышқылы, бензин, тұрмыстық химикаттарды және т.б.) алма, өйткені оларды байқаусызда ішіп алуың немесе төгіп алуың мүмкін;

- шырпымен, тұтанғышпен ойнама – бұлардан өрт туындауы мүмкін;

- пәтерде өрт болған жағдайда суланған шүберекпен дем ала отырып, есікке қарай еңбектеу керек екенін біл;

- газ пешіне жақындама;

- газ пеші жқмыс істеп тұрғанда ас үйге кірме;

- розеткаға жолама, оған ешқандай затты тығушы болма, өйткені онда жоғары электр кернеуі бар;

- кішкентай балаларды самалдыққа шығуға болмайды;

- самалдықта тұрғанда, ашық терезенің алаңына ойнаушы болма;

- орындықтың үстінде тұрып тербелме;
- ваннада тек ата-аналардың қарауымен ғана жуыну керек;
- жер сілкінгенде бірінші кезекте не істеу керектігін есінде сақта және бөлмедегі ең қауіпсіз орындарды біл;
- есіктің алдына шығып ойнардың алдында ата-анаға кіммен және қайда болатынын ескерт;
- бөтен машинаға отырушы болма;
- танымайтын адаммен сөйлеспе, олардың шақырған жеріне барма;
- өзің танымайтын адамдардан еш нәрсе алма;
- көлік көп жүретін көшелерде жалғыз өзің қыдырма;
- көшеден өтерде басқа жаяу жүргіншілермен бірге бағдаршамның жасыл түсі жанғанда ғана өт;
- ата-анасыз қоғамдық көлікке мінбе;
- есік алдында от жақпа, одан өрт шығып кетуі мүмкін;
- газ баллондарын және аэрозолі бар баллоншаларды отқа тастауға болмайды;
- иттер мен мысықтарды ызаландырма, олар қорқытуы, қауіп алуы немесе тырнап алуы мүмкін;
- шөлмектер мен әйнек шамдарды сындырма;
- ролик сырғанақтарымен тек ата-анаң рұқсат еткен орындарда ғана сырғана;
- қыс мезгілінде есік алдында өте абай болу керек;
- үй қабырғасына жақын ойнама, шатырдан сенің үстіңе мұз жарқыштары құлауы мүмкін;
- өтіп бара жатқан машиналарға жармасуға болмайды;
- бала бақшаға бара жатқанда және қайтқанда ата-анаңның көшеде жүру тәртібі мен ережесі жөнінде айтатын нәрселерінің барлығын есінде сақта;
- қаранғы түскенде көшеде қалма;
- қараңғы жердегі баспалдақтармен жалғыз өзің көтерілме;
- қандай да бір себеппен бөтен пәтерлерге кірме;
- танымайтын адаммен лифтіге кірме;
- баспалдақ жақтауларымен сырғанама;
- ересектерсіз балаларға судың жағасында жүруге болмайды;
- қолдан жасалған салдардың, автокөлік камераларының үстінде жүзбе;
- үлкен адамдардың бақылаусыз мұздың үстімен жүрме;
- білмейтін жемістерді, саңырауқұлақтарды, жидектерді жеме;
- хайуанатар паркіне барғанда жыртқыш аңдар тұрған торларға

работников детского учреждения, а также сообщить об этом в ближайшее отделение полиции, родителям и инспектору группы дошкольного воспитания.

10. Категорически запрещается оставлять детей во время прогулок без наблюдения воспитателей, без занятости их игрой, материалами.

11. Отправляясь на экскурсию, прогулку сто городу, в лес, воспитатель обязан знать число детей, которых берет с собой, обращать внимание на их обувь, головные уборы, следить за поведением детей.

12. При дальней прогулке с детьми вместе с воспитателем должен быть еще один человек из персонала детского учреждения. Место прогулки, игр и занятий детей предварительно просматривается воспитателем и заведующим детским учреждением.

13. При переходе с детьми улицы воспитатель обязан соблюдать правила уличного движения, избегать прогулок и переходов по улицам с большим движением автотранспорта.

14. Не разрешается прогулка, игра с детьми вблизи железнодорожных и трамвайных линий.

15. Воспитатель, оставляя по какой-либо причине кого-то из детей, уведомляет об этом администрацию, и оставшийся ребенок должен находиться под присмотром другого работника, назначенного заведующим детским учреждением.

16. Экскурсии с детьми на водоем, пруд, реку могут проводиться только после предварительного посещения места экскурсии воспитателем, выбора удобного берега и наличия второго человека для наблюдения за детьми. Ловля водных обитателей сачками разрешается только под наблюдением воспитателя.

17. купание детей разрешается только в проверенных местах водоема, с проверенным дном и при наличии на 25-30 детей двух взрослых.

18. Катание детей на лодках запрещается.

19. В жаркое время года во избежание перегрева дети должны быть в светлых головных уборах. Солнечные ванны можно принимать только по назначению врача и под его наблюдением.

20. Воспитатели обязаны проверить хорошо ли дети одеты для прогулки в зимнее время. Мокрую одежду после прогулки необходимо просушить, кто входит в обязанности няни- уборщицы.

21. Категорически запрещается оставлять детей во время сна без наблюдения воспитателя, он не должен отсутствовать в спальном комнате. Охрана сна детей обязательна.

22. Воспитатель и няня обязаны постоянно наблюдать за настроением и самочувствием детей своей группы в течение целого дня, и

III. ОБЯЗАННОСТИ РАБОТНИКОВ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

1. Все работники детских учреждений обязаны знать инструкцию об оказании первой помощи ребенку в случае ушиба, ранения, перелома, ожога, отравления и др.

2. Воспитатели, няни обязаны знать номера всех экстренных телефонов: пункта скорой помощи, консультации, полиции, противопожарной службы, отдела по ЧС.

3. Воспитатели, принимая детей в группу, обязаны ознакомиться с историей развития ребенка, знать чем переболел ребенок, какие имеются у него отклонения от нормы. Учитывать это в работе с ними.

4. Воспитатели лично договариваются с родителями о том, кто будет приводить и уводить ребенка из детского учреждения. Передоверять детей другим лицам не разрешается. Родители должны передавать ребенка лично воспитателю.

5. Дежурный воспитатель должен передать детей другому воспитателю лично. К 9 часам утра все воспитатели должны точно знать число присутствующих и отсутствующих детей своей группы, указать причину отсутствия и заполнить табель детского учреждения.

6. Категорически запрещается передоверять детей своей группы другому воспитателю или няне без разрешения заведующего детским учреждением.

7. Воспитателю группы передачу детей в вечернее время дежурному воспитателю полагается оформить лично. Няня-уборщица, сторож в детском учреждении ответственности за жизнь детей не несут.

8. При работе с детьми в одежде воспитателя не должно быть иголок, булавок, гвоздей, кнопок и др. острых предметов во избежание несчастных случаев для себя и детей.

9. Воспитатель обязан следить за тем, чтобы:

а) иголки, булавки и др. острые предметы хранились в недоступном для детей месте;

б) ножницы для занятий с детьми должны быть с тупыми концами, пользоваться которыми дети должны с разрешения и под наблюдением воспитателя;

в) лекарства, дезинфицирующие средства, спички хранились в закрытом шкафу, в недоступном для детей месте;

г) дети не уходили за пределы детского учреждения. В случае самовольного ухода ребенка нужно немедленно отправить на его розыски

жакындама;

- бейтаныс жерде ата-ананнан адасып қалсаң, сол адасқан жерінде тұр, олар сені сол жерден тауып алады.

VI. ДҮЛЕЙ ЗІЛЗАЛАР, АВАРИЯЛАР МЕН АПАТТАР- ДАН БОЛАТЫН ШЫҒЫНДАРДЫ ТӨМЕНДЕТУ БОЙ- ЫНША МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАР МЕКЕМЕЛЕРІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ЖҮРГІЗУІНЕ ҰСЫНЫЛАТЫН ҚАРАПАЙЫМ ШАРАЛАР

1. «Балаларды қорғау жөніндегі ересектердің міндеттері» туралы нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) балаларды қорғау туралы қамқорлық - ересек тұрғындардың міндеті;

б) балаларды қорғау тәсілдері: «**БАРШАНЫҢ НАЗАРЫНА**» атты ескерту дабылында және көшу кезінде балалардың тыныс алу органдарын, терісін қорғау;

в) балалар мекемесінде төтенше жағдайлар кезінде өз-өзін ұстау тәртібі және іс-қимылдарға балаларды үйрету;

г) дүлей зілзалада және ірі өндірістік аварияларда атқарылатын іс-қимылдардың тәртібі туралы тұрғындарға арналған жаднамалардың болуы тиіс.

2. «Бейбіт уақыттағы төтенше жағдайлар» туралы нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) бейбіт уақыттағы төтенше жағдайлардың сипаты;

б) дүлей зілзала табиғаттың қатаң құбылысы ретінде.

Дүлей зілзаланың түрлері: жер сілкінісі, су тасқыны, сел ағыны, топырақ сырғымасы, қара дауыл, қар көшкіні, қарлы борандар, өрттер.

в) өндірістік авариялар және олардың пайда болу себептері;

г) көліктегі қақтығыс (апат);

д) мектепке дейінгі мекемеде болуы ықтимал жағдайларды бағалау.

3. «**БАРШАНЫҢ НАЗАРЫНА**» атты ескерту дабылында және төтенше жағдайлар органдарының сқзбен жеткізілетін ақпараттарын берудің тәсілдері мен әрекет ету тәртібі туралы нұсқама.

4. Мектепке дейінгі мекемелердегі өрттен қорғау жөніндегі нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) өртке қарсы шараларды оындау;

б) өртті сөндіру құралдары және оларды пайдаланудың тәртібі;
в) өрт сөндірудің алғашқы құралдары: өрт қалқаны, өртте қолданатын ішкі крандар, өрт сөндіргіштер.

Көмірқышқыл және көбікті өртсөндіргіштерді қолданудың ережесі. Өртте қолданатын ішкі крандарды қосудың тәртібі:

г) өрт сөндіру үшін қолда бар заттарды пайдалану: су, құм, киіз, қап және т.б.;

д) өрт кезіндегі өзін-өзі ұстау ережесі, қауіпсіздік шараларын қадағалау;

е) өрт кезінде мектепке дейінгі мекемелердің ғимараттарынан балаларды шұғыл түрде көшіру кезінде атқарылатын іс-қимылдардың тізбегін дайындау.

5. Авариялық жағдайлар бойынша сейсмо машықтану, сел кезіндегі машықтануларды жүргізудің әдісі оны ұйымдастыру жөніндегі нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) жаттығулар жүргізуге арналған дайындық шараларының мазмұны;

б) жаттығулар жүргізу туралы мектепке дейінгі мекеме меңгерушісі бұйрығының мазмұны;

в) жаттығуларды дайындау жоспарына және жүргізуге қойылатын талаптар;

г) мектепке дейінгі мекеменің үй жайларынан балаларды шығарудың жолдары көрсетілген ғимарат қабаттарының жоспар – сызған нұсқасы;

д) жаттығуларды жүргізудің жүйелілігі;

е) жаттығу жүргізудегі сақталатын қауіпсіздік шаралары;

ж) өткізілген жаттығуларға қорытынды шығару.

6. «Қатты әсер ететін улы заттар және олардың адам организміне әсер етуі» атты нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) ҚӘУЗ-ге қысқаша сипаттама (аммиак, хлор, ртуть) және олардың адам организміне әсер етуі. Мүмкін болатын шегі және зақымдаушы қанықпалар;

б) қорғау шаралары және алғашқы медицинслық көмек көрсету;

в) дем алу органдарын қорғау құралдары, мата-дәке, ПТМ-1 таңғыштарын мектепке дейінгі мекеменің тұрақты құрамының және ата-аналардың көмегімен дайындау тәртібі. Осы мақсатта целлофан қапшықты пайдалануға бейімдеу;

г) балаларға дем алу органдарын қорғау құралдарын кигізудің

ствами. Частичная и полная санитарная обработка.

II. ОБЯЗАННОСТИ ЗАВЕДУЮЩЕЙ ДЕТСКИМ ДОШКОЛЬНЫМ УЧРЕЖДЕНИЕМ.

1. На заведующую детским дошкольным учреждением возлагается:

а) надзор за безопасным и санитарным состоянием помещения детского учреждения(состояние штукатурки, потолков; оконных рам, полов, лестниц ,водопровода, канализаций, вентиляции , электроосвещения, электроаппаратуры, мясорубок, электропечей, электрохолодильников, электровентиляторов);

б) расследование несчастных случаев и пищевых отравлений в руководимом детском учреждении;

в) ежедневный контроль доброкачественности выдаваемых продуктов на кухню и ежедневный контроль за приготовлением пищи и выдачей ее детям, с запись результатов в специальный журнал;

г) выполнение указаний и требований по технике безопасности и производственной санитарий работников райСЭС и других органов надзора;

д) проведении первичного инструктажа по технике безопасности, по пожарной безопасности с вновь поступающими в детское учреждение работниками и повторного инструктажа один раз в квартал (в начале первого месяца квартала) с работниками детского учреждения , с подписью в журнале инструктажа;

е) обеспечение работников детского учреждения инструкциями по технике безопасности;

ж) надзор за выполнением работниками детского учреждения инструкций по технике безопасности.

2. Заведующая детским учреждением обязана иметь, хранить и знать все документы, касающиеся вопросов охраны жизни и здоровья детей и техники безопасности в работе.

3. все случаи , связанные с вопросами жизни и здоровья детей и техники безопасности в работ, не отраженные в данной инструкции, заведующая детским учреждением прорабатывает с коллективом и вносит дополнительные записи.

4. Лица, виновные в нарушении настоящей инструкции или не принявшие мер к ее выполнению привлекаются к ответственности согласно действующему законодательству.

1. ВОПРОСЫ ОРГАНИЗАЦИИ ЗАЩИТЫ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Организация защиты детей дошкольного возраста

Владеть прочными знаниями и умениями-обязанность взрослого населения по защите детей при возникновении различных экстремальных ситуаций. Действия родителей, персонала детских дошкольных учреждений по защите детей при нахождении их дома, на улице, в детском дошкольном учреждении. Организация посадки на транспорте, правила поведения в пути и в местах размещения. Защита детей в безопасной (загородной) зоне. Заполнение убежищ и укрытий и правила детей в них.

Особенности устройства детского противогаза ПДФ-7, ПДФ-Д, ПДФ-2Д и КЗД-4,6. Подбор и подгонка маски противогаза. Надевание на ребенка противогаза, респиратора, противопыльной тканевой маски и ватно-марлевой повязки.

Основные способы проведения спасательных работ

Поиск пострадавших по свидетельству очевидцев. Установление связи с людьми, розыск и извлечение пораженных. Спасите людей с верхних этажей зданий. Особенности защиты и спасения детей в чрезвычайных ситуациях. Участие в локализации и ликвидации пожаров. Особенности проведения спасательных работ ночью, зимой и в районах с жарким климатом. Меры безопасности при выполнении спасательных работ. Забота о защите детей обязанность взрослого населения.

Оказание само- и взаимопомощи

Приемы и способы остановки кровотечения. Правила и приемы наложения повязок. Правила оказания первой медицинской помощи при переломах. Приемы и способы создания неподвижности отломков костей с применением шин или подручных материалов (иммобилизация). Правила оказания первой медицинской помощи при ожогах, при шоке и обмороке, при поражений электрическим током.

Способы проведения искусственного дыхания. Самопомощь и взаимопомощь при поражений радиоактивными веществами, при попаданий их в органы дыхания и пищеварения. Оказания первой медицинской помощи пораженным СДЯВ и отравляющими веществами. Введение противоядий (антидотов). Проведение обеззараживания открытых участков тела, одежды и обуви.

Самопомощь и взаимопомощь пораженным бактериальными сред-

тәртібі;

- д) теріні қорғаудың қарапайым құралдары;
- е) химиялық қауіпті нысанныңжанында орналасқан мектепке дейінгі мекеменің қызметкерлерін қорғауды ұйымдастыру;
- ж) мектепке дейінгі үй жайларына сырттан ауа кіргізбеу;
- з) шұғыл көшіру жұмыстарын жүргізудің тәртібі.

7. Әр түрлі жарақаттар мен зақымданулар алғанда өзіне-өзі көрсететін және басқаларға көрсетілетін көмек туралы нұсқама.

Мына мәселелерді қоса:

а) балаларға алғашқы медициналық көмек көрсету жөніндегі мектепке дейінгі балалар мекемелеріндегі қызметкерлерді оқытудың әдісі;

б) артериялды, көктамырлы және қылтамырды қан кетулердің белгілері. Қан кетуді тоқтатудың негізгі ережелері мен тәсілдері. Танудың әдістері мен ережелері;

в) сынғанда, соққанда, шығарғанда ұзақ қысылудың синдромында көрсетілетін алғашқы көмек;

г) тізімдік және қолда бар заттарды пайдалана отырып, сынған сүйекті қозғалтпауды қамтамасыз етудің әдістері мен тәсілдері;

д) есеңгірегенде, электр тоғымен зардап шеккенде, үсіп қалғанда, күйгенде көмек көрсету;

е) жасанды дем алдыру мен жүрекке жанама уқалау жасаудың тәсілдері.

8. Ғимараттың сейсмотұрақтылығын тексеру. Ол үшін керекті құжатының-паспортының болуы. Ғимаратты (қажеттілігіне қарай) сейсмоқұшейту мәселесін шешу.

9. Электр жабдықтарының, су құбырының, жылу торабының, газ құбырының, канализациясының жағдайын жүйелі түрде ұйымдастыру.

10. Баспалдақ алаңдарын әр түрлі заттардан босатып, сөрелерден, шкафтардан, ауыр заттарды түсіру, төсектің үстіндегі сөрелерді алу, шкафтарды бекіту.

11. Жарақаттарды бақылауға арналған журнал жүргізу.

12. Хабарлаудың сызбасын әзірлеу.

13. Балалар мекемесінің меңгерушілері тоқсанына бір рет балалар және қызметкерлермен машықтанулар өткізулері керек.

14. Әрбір адамды жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз ету.

15. Әрбір қызметкерлерді «Дүлей зілзала туралы халықты хабардар етудің тәртібі. Дүлей зілзала және апат кезінде тұрғындардың атқаратын іс-әрекеттері» туралы жаднамамен қамтамасыз ету.

16. Ай сайын қызметкерлерге азаматтық қорғау бойынша жұмыс уақытында арнайы бағдарлама бойынша сабақ жүргізу.

ПРАКТИЧЕСКИЕ СОВЕТЫ
сотрудникам и детям детских дошкольных учреждений по
действиям в экстремальных ситуациях

Алматы, 2018